

Prorocký dar v době konce

Texty na tento týden

Jl 3,1–5; Sk 2,1–21; Ef 4,11–14; Zj 12,17; Zj 19,10; Sk 2,36–42

Úvodní text

„I stane se potom: Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění. Rovněž na otroky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha.“ (Jl 3,1.2)

V některých právních předpisech najdeme ustanovení o časově omezené účinnosti. Jedná se o doložku, která stanoví automatické pozbytí platnosti určitého zákona nebo jeho části k předem stanovenému datu. Taková ustanovení jsou součástí právních předpisů z různých důvodů. Vláda nebo parlament mohou například přijmout opatření, která v době národního ohrožení omezí práva občanů. Ustanovení o ukončení platnosti pak slouží jako pojistka, aby se občanům automaticky vrátila práva, která jim byla dočasně odebrána.

Při našem studiu jsme se věnovali tomu, jak Duch svatý v minulosti uděloval dar proctví a působil prostřednictvím tohoto daru. Jak je to však s darem proctví dnes? Existuje v souvislosti s darem proctví nějaké „ustanovení o ukončení platnosti“? Existuje nějaký čas před Ježíšovým návratem, když tento dar přestane „fungovat“? Minulý týden jsme se dozvěděli, že Bůh ke svému lidu v klíčových okamžicích mluvil prostřednictvím proroků. Tento týden budeme zkoumat prorocký dar v době konce. Zaměříme se na zvláštní poslání a trvalost tohoto daru. Budeme také uvažovat o roli prorocké služby Ellen G. Whiteové v době, kdy se přibližuje druhý příchod Ježíše Krista.

Osnova lekce

Lekce objasňuje působení daru proctví v posledních dnech pozemských dějin. Duch svatý jím spojuje nebe se zemí a připravuje věrné na druhý příchod Ježíše Krista. Prostřednictvím služby Ellen G. Whiteové dostala církev potřebné pokyny pro dobu nastávajících krizí.

- Jl 3,1–5: Hospodin zaslíbujeme vylítí svého Ducha v době konce (neděle)
- Sk 2,14–18: První naplnění Jóelova proctví prostřednictvím raného deště (pondělí)
- Ef 4,10–14: Budování Kristova těla prostřednictvím rozmanitých duchovních darů (úterý)
- Zj 12,17; Zj 19,10: Rozpoznávací znaky pravé církve v závěrečné krizi (středa)
- Sk 2,37–42: Prorocká služba vede lidi k pokání a k vyvýšení Ježíše Krista i dnes (čtvrtek)

JÓELOVO ZASLÍBENÍ

¹I stane se potom: Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění. ²Rovněž na otroky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého ducha. ³Způsobím, že budou na nebi i na zemi divné úkazy: krev a oheň a sloupy dýmu. ⁴Slunce se zastře tmou a měsíc krví, dříve než přijde den Hospodinův, veliký a hrozný. ⁵Avšak každý, kdo vzývá Hospodinovo jméno, se zachrání. Na hoře Sijónu a v Jeruzalémě budou ti, kdo vyvázli, jak řekl Hospodin, spolu s těmi, kdo přežili, jež Hospodin povolá. (Jl 3,1–5)

Osobní studium

Co Bůh zaslubuje udělat v posledních dnech (Jl 3,1–5)?

Prorok Jóel, který působil v sedmém století před Kristem, poskytuje důležitý pohled na budoucí události. Když čteme tuto pasáž, ptáme se, zda mluví o své vlastní době nebo o tom, co se bude dít v daleké budoucnosti.

Teologové obvykle rozlišují dva základní typy proroctví – klasické a apokalyptické. Klasické proroctví hovoří o konkrétních národech a používá skutečná jména i časové údaje (viz například Jr 25,1–11). Naproti tomu apokalyptické proroctví využívá symbolický jazyk, symbolická čísla a často zmiňuje vesmírná znamení (viz Da 7). Někdy se však oba typy proroctví prolínají (například v Mt 24).

Jak je to s textem Jl 3,1–5? Zdá se, že tato stať patří do druhé kategorie. To znamená, že bychom neměli očekávat její naplnění během života proroka ani v letech bezprostředně následujících po Jóelově službě.

Naopak, naplnění tohoto proroctví bychom měli hledat v budoucnosti. Všimněme si kontextu a časového rámce, ve kterém Bůh udělí dar proroctví – „dříve než přijde den Hospodinův, veliký a hrozný“ (Jl 3,4). O jaký den jde? O první Ježíšův příchod? Druhý? Nebo o oba?

Když uvažujeme o znameních na slunci a měsíci v Jóelově proroctví, okamžitě nás napadne, že tuto myšlenku můžeme najít i v několika dalších biblických pasážích. Ježíš vyprávěl svým učedníkům o znameních na slunci, měsíci a hvězdách ve svém popisu doby konce (Mt 24,29). Podobně i Jan ve Zjevení zmiňuje stejná znamení (Zj 6,12.13). Ježíš i Jan je spojují s událostmi bezprostředně před druhým příchodem Krista.

Můžeme tedy předpokládat, že Jóelovo proroctví, které poukazuje na podobná znamení, souvisí s dobou konce: „Způsobím, že budou na nebi i na zemi divné úkazy: krev a oheň a sloupy dýmu. Slunce se zastře tmou a měsíc krví, dříve než přijde den Hospodinův, veliký a hrozný“ (Jl 3,3.4).

Aplikace

Přemýšlej o všech proroctvích, která se splnila přesně tak, jak bylo předpovězeno. Proč nám to může pomoci důvěřovat Bohu v těch proroctvích, která se ještě mají uskutečnit – jako je například druhý Ježíšův příchod?

LETNICE

¹⁴Tu vystoupil Petr spolu s jedenácti, pozvedl hlas a oslovil je: „Muži judští a všichni, kdo bydlíte v Jeruzalémě, toto vám chci oznámit, poslouvejte mě pozorně: ¹⁵Tito lidé nejsou, jak se domníváte, opilí – vždyť je teprve devět hodin ráno. ¹⁶Ale děje se, co bylo řečeno ústy proroka Jóele: ¹⁷A stane se v posledních dnech, praví Bůh, sešlu svého Ducha na všechny lidi, synové vaši a vaše dcery budou mluvit v prorockém vytržení, vaši mládenci budou mít vidění a vaši starci budou mít sny. ¹⁸I na své služebníky a na své služebnice v oněch dnech sešlu svého Ducha, a budou prorokovat. (Sk 2,14–18)

Osobní studium

Přečti si Sk 2,1–21. Proč Petr citoval slova Jóela v souvislosti s prvním Kristovým příchodem? Jakou roli hraje proroctví v této pasáži?

V těchto novozákonních verších nacházíme jeden z nejdelších citátů ze Starého zákona. Při čtení Petrovy argumentace bychom mohli položit otázku: „Petře, a co ta znamení? Ve tvé době je přece nevidíme.“ Petr by pravděpodobně odpověděl, že k naplnění znamení došlo. Když Ježíš před několika dny visel na kříži, slunce se na tři hodiny zatmělo (Mk 15,33).

To, co bylo Petrovi jasné, by se nám dnes možná zdá málo přesvědčivé. Neustále očekáváme nějaké výrazné naplnění Jóelova proroctví. Klíč k řešení spočívá v samotném Jóelově textu. Ve verši 2,23 prorok vzpomíná podzimní a jarní deště. Skutky 2 jsou prvním naplněním tohoto proroctví – Letnice jsou v tomto smyslu časným (podzimním) deštěm (hebrejsky *jore*, tento déšť přichází v Izraeli po horkém a suchém létě, na začátku zemědělského cyklu). Konečným napl-

něním bude vylití Ducha těsně před koncem času prostřednictvím pozdního (jarního) deště (hebrejsky *malkoš*, tento déšť přichází těsně před obdobím sklizně).

Již jsme zmiňovali, že prorokování často nesprávně vnímáme jako „předpovídání budoucnosti“. Jedním z hlavních posláních biblických proroků však bylo vyzývání lidí k pokání. Vždyť když Petr kázal, někteří z poslouchajících „byli zasaženi v srdci“ a ptali se: „Co máme dělat, bratři?“ (Sk 2,37).

A co jim odpověděl Petr? „Obratť se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého. Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh“ (Sk 2,38.39).

Jan Křtitel je dalším dobrým příkladem. Přestože ohlašoval první Ježíšův příchod, kázal i o pokání z hříchů. „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské“ (Mt 3,2).

Druhá kapitola knihy Jóel se tedy definitivně naplní v budoucnosti. Stejně jako Jóel a Petr budou proroci v době konce vyzývat k pokání, ukazovat na Ježíše a pomáhat vést Boží církev v nastávající krizi.

Aplikace

Když zástup uviděl nadpřirozené projevy, původně si myslel, že se jedná o něco přirozeného. V tomto případě se jim zdálo, že lidé mluvící jazyky jsou opilí! Jejich reakce byla samozřejmě nerozumná. Proč se lidé při setkání s nadpřirozenem snaží hledat přirozené vysvětlení? Platí to i opačně, tedy že lidé přirozeným událostem přisuzují něco nadpřirozeného? V čem spočívá nebezpečí obou přístupů?

DARY DUCHA

¹⁰Ten, který sestoupil, je tedy tentýž, který také vystoupil nade všechna nebesa, aby naplnil všechno, co jest. ¹¹A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učitele, ¹²aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby – k budování Kristova těla, ¹³až bychom všichni dosáhli jednoty víry a poznání Syna Božího, a tak dorostli zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti. ¹⁴Pak už nebudeme nedospělí, nebudeme zmítáni a unášeni závanem kdekjakého učení – lidskou falší, chytráctvím a lstivým sváděním k bludu. (Ef 4,10–14)

Osobní studium

Aby Kristova církev dobře fungovala, Bůh jí dává dary, které usnadňují její službu. V Novém zákoně nacházíme několik seznamů duchovních darů.

Ř 12,6–8	1K 12,8–10
prorocké slovo služba učení povzbuzování dávání vedení starost o trpící	slovo moudrosti slovo poznání víra dary uzdravování mocné činy prorokování rozlišování duchů mluvení ve vytržení výklad
1K 12,28	Ef 4,11
apoštolové proroci učitelé mocné činy uzdravování služba potřebným řízení církve řeč ve vytržení	apoštolové proroci zvěstovatelé evangelia pastýři učitelé

Proč Bůh dává všechny tyto dary své církvi (Ef 4,10–14)? Jak dar prorockví pomáhá uskutečňovat Boží plány s církví?

Smyslem všech duchovních darů je budování církve a hlásání evangelia. Pavel zahrnul dar

prorockví do všech čtyř seznamů. Žádný jiný dar se nenachází ve všech Pavlových seznamech. I z toho můžeme usuzovat, že prorockví je jedním z nejdůležitějších duchovních darů.

Uvažujme o obecných rysech proroků:

(1) *Proroci povolává Bůh* (viz 1Kr 19,16.19–21; Iz 6). Často se cítí nehodní a zdráhavě přijímají svou zodpovědnost, ale poslouchají.

(2) *Bůh k prorokům mluví prostřednictvím vidění, snů nebo slyšitelného hlasu.* Někdy jim Bůh ukazuje budoucí události, jindy je informuje o aktuálních záležitostech národů nebo lidí (Da 2).

(3) *Písmo popisuje tělesné projevy proroků:* proroci mohou ztratit fyzickou sílu, nebo dokonce přestat dýchat, ale mohou být i naplněni novou silou (Da 10,8–10.18.19).

(4) *Proroci sdělují svá poselství různými způsoby – ústně* (Sk 21,10–12), *názorným jednáním* (Ez 4) *nebo dopisy* (Zj 2 a 3). Někteří proroci využívali pomoc zapisovatelů – asistentů (Jr 36,1–4).

(5) *Poselství proroka musí být v souladu s předchozími proroky, protože Bůh si neprotiřečí* (Iz 8,20).

(6) *Obsah prorokova poselství stejně jako vliv prorokova osobního života budou svědectvím o Božím povolání* (Mt 7,15–20).

(7) *V době konce povstanou falešní proroci.* Satan se vždy pokouší napodobovat Boží jednání. To platí i pro prorocký dar (Mt 24,24; 2Pt 2,1).

Aplikace

Jak můžeš tento týden prakticky přispět k budování a jednotě vašeho sborového společenství? Kterému člověku ve svém okolí pomůžeš nést jeho břemeno, aby tvé jednání svědčilo o přeměňující moci evangelia?

VĚRNÁ CÍRKEV V DOBĚ KONCE

Drak se na tu ženu rozzuřil a odešel, aby rozpoutal válku proti ostatním z jejího potomstva, kteří zachovávají Boží přikázání a mají Ježíšovo svědectví. (Zj 12,17; ČSP)

Tu jsem padl na kolena k jeho nohám. Ale on mi řekl: „Střež se toho! Jsem jen služebník jako ty a tvoji bratři, kteří vydávají svědectví Ježíšovi. Před Bohem poklekni!“ Kdo vydává svědectví Ježíšovi, má ducha prorockví. (Zj 19,10)

⁸To jsem slyšel a viděl já, Jan. A když jsem to uslyšel a spatřil, padl jsem na kolena k nohám anděla, který mi to oznamoval. ⁹Ale on mi řekl: „Střež se toho! Jsem jen služebník jako ty a tvoji bratři proroci a ti, kdo se drží slov této knihy. Před Bohem poklekni!“ (Zj 22,8,9)

Osobní studium

Zjevení 12 představuje široké období dějin velkého sporu od jeho vzniku v nebi až po závěrečné dny pozemských dějin.

Přečti si Zj 12,17. Co je „Ježíšovo svědectví“? Porovnej Zj 19,10 se Zj 22,8,9.

Ve Zj 12,17 se zmiňují dvě identifikační charakteristiky církve v době konce. Věrní zachovávají Boží přikázání (což zahrnuje i přikázání o sobotě) a mají „Ježíšovo svědectví“. O jaké svědectví se jedná?

Některé překlady Bible interpretují „Ježíšovo svědectví“ v tom smyslu, že my jako věřící vyznáváme Ježíše a seznamujeme s ním svět prostřednictvím naší evangelizace (Ježíš je zde objektem křesťanského svědectví). Většina českých překladů však o věrných jednoduše říká, že „mají Ježíšovo svědectví“ (ve smyslu, že jde o pravdu, kterou Ježíš zjevil, protože tímto svědectvím je duch prorockví). Původní řecký text lze ve skutečnosti přeložit oběma způsoby. Co tedy Jan myslel?

Porovnáme-li tyto dva identifikační znaky, vidíme velkou podobnost ve způsobu jejich formulace (v původní řečtině je to ještě zřejmější než v našich překladech). Tak jako „Boží přikázání“ pocházejí zjevně od Boha, tak i „Ježíšovo svědectví“ pochází od Ježíše. Je to tedy Ježíš, kdo vydává svědectví. On identifikuje pravou církev. Jak to dělá? Dělá to prostřednictvím daru prorockví.

Odpovědi se nacházejí ve Zj 19,10 a Zj 22,9. Zde je jasné, že „Ježíšovo svědectví“ je totožné s „duchem prorockví“. Sám Jan je prorok a ve své osobě představuje „Ježíšovo svědectví“. Prorok je člověk se zvláštním povoláním být Božím poslem jeho lidu, ať už jde o napomínání a výzvy k pokání, o povzbuzování nebo o odhalování budoucnosti.

Text Zj 12,17 ukazuje, že Ježíš činí svou církev rozpoznatelnou i prostřednictvím daru prorockví. To znamená, že tak jako Bůh posílal proroky starozákonnímu lidu Izraele a Judska nebo apoštola Jana rané křesťanské církvi, povstanou proroci i v posledních dnech pozemských dějin.

Aplikace

Uměl bys uvést nějaké důkazy, které ukazují, že službu Ellen Whiteové lze oprávněně označit za příklad působení „ducha prorockví“ v době konce (Zj 19,10)?

PROJEVY DARU PROROCTVÍ V SOUČASNOSTI

³⁷Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: „Co máme dělat, bratři?“ ³⁸Petr jim odpověděl: „Obrátte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého. ³⁹Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh.“ ⁴⁰A ještě mnoha jinými slovy je Petr zapřisahal a napomínal: „Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!“ ⁴¹Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce lidí. ⁴²Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. (Sk 2,37–42)

Osobní studium

Většina věřících dnes sice uznává legitimitu starověkých biblických proroků, ale kolik jich věří, že Bůh může podobným způsobem působit i dnes? Máme-li věřit zaslíbení z Jóela 3,1–5 o slavném projevu prorockého daru v době konce, jak by to mohlo vypadat?

Soustřed se na text Sk 2,36–42. Co bylo hlavním poselstvím Petrova kázání o Letnicích? Jak reagovali Petrovi posluchači?

Vylití svatého Ducha o Letnicích v roce 31 je výstižným obrazem toho, co se stane během vylití Ducha svatého v době konce, byť v mnohem větším rozsahu. Letnice se vyznačovaly vyvyšováním Ježíše, všeobecným pokáním a zformováním věřících připravených a zmocněných plnit Boží poslání. Petrovo poselství zaměřené na Krista bylo posíláno Duchem svatým, což přivedlo tři tisíce lidí k pokání a křtu. Toto požehnání „raného deště“ Ducha svatého zavlážilo vzácné semeno, církev – jednotné tělo věřících, kteří jsou

příkladem Kristovy lásky a sdílejí ji s druhými, zatímco zvěstují jeho návrat.

„Tak jako Pán seslal ‚raný déšť‘ ve vylití Ducha svatého na počátku kázání evangelia, aby vzácné semeno mohlo vzklíčit, tak i na závěr dá ‚pozdní déšť‘, aby úroda uzrála.“ (GC 611; VDV 394) Jinými slovy, moderní projevy prorockého daru – pozdní déšť – budou vypadat velmi podobně jako dřívější projevy raného deště o Letnicích.

Jak jsme již viděli v Jl 3,1–5, prorocký dar v době konce bude dán mladým i starým, mužům i ženám. Bůh bude mluvit prostřednictvím těch, které si vybere Duch svatý. Kdykoli si Duch svatý vybere posla v době konce, jeho poselství bude vyvyšovat Ježíše, vyzývat lidi k pokání a připravovat je k plnění Božího poslání. Tyto tři znaky charakterizují také prorockou službu Ellen G. Whiteové. Po celý svůj život ve svých projevech a spisech vyvyšovala Ježíše a Bibli, vyzývala adventisty sedmého dne a další k upřímnému pokání a zvala všechny, aby se zapojili do Boží práce pro ztracené.

Aplikace

Jak ti v životě pomáhá dar, který jsme jako církev dostali prostřednictvím služby Ellen G. Whiteové?

VŠE PRO MISII

V Efezským 4. kapitole Pavel naznačuje, že hlavním účelem duchovních darů je pomáhat věřícím při naplňování Božího poslání. Prorocká služba Ellen Whiteové měla stejný cíl. Její inspirovaná poselství pomohla věřícím rozvíjet hlubší vztah s Bohem a podnítila je sdílet tuto lásku s ostatními.

Napsala: „Adventisté sedmého dne by měli vyvyšovat Krista nejvíce ze všech křesťanů. Hlásání poselství třetího anděla vyžaduje představení pravdy o sobotě. Máme hlásat tuto pravdu spolu s ostatními, které jsou v poselství obsaženy. Nesmíme však vynechat toho, kdo je v centru našeho poselství a kdo chce všechny přitáhnout k sobě – Ježíše Krista. Právě u Kristova kříže se setkává milosrdenství a pravda, spravedlnost a pokoj se políbí. Hříšník musí být veden k tomu, aby pohlédl na Golgotu, s prostou vírou malého dítěte musí důvěřovat v zásluhy Spasitele, přijímat jeho spravedlnost a věřit v jeho milosrdenství.“ (GW 156.157)

Kromě toho Ellen Whiteová trvala na tom, že každý věřící je povolán stát se součástí Božího díla záchrany. „Pán požaduje, aby bylo ze strany členů církve vyvinuto mnohem větší úsilí.“ (Ev 113; Evg 72)

„V Božím díle nemají být žádní lenoši. Ať se spojí jako rybáři lidí. Ať vyvedou lidi ze zkaženého světa do zachraňující čistoty Kristovy lásky.“ (Ev 115; Evg 73) Samotná Ellen Whiteová byla v 80. letech 19. století misionářkou v Evropě a v 90. letech v Austrálii.

Právě kvůli Božímu prorockému volání k osobní oddanosti misii se satan rozhněval na Boží lid v době konce (Zj 12,17). Jsou to právě následovníci Ježíše, kteří mají pro tuto dobu poselství, prorocké vedení a porozumění: „Hospodin zjevil nebezpečí, která jsou kolem nás i před námi. Díky působení ducha proroctví odhalil klamy, které ovládnou svět, a promluvil ke svému lidu: ‚To je ta cesta, jděte po ní.‘ [Iz 30,21] [...] Vítězství lásky snímá masku ze satanových lží.“ (Ms 31, 1890)

Satan zuří, když lidé odevzdávají své životy Ježíši. Dělá vše pro to, aby zpochybnil Boží prorocký hlas. Některé z jeho metod se zaměřují také na zpochybnění prorockého daru Ellen G. Whiteové i jeho významu. Vždyť přece působila a psala v době, která byla zcela odlišná od té naší. Jiným pokusem je vnést nejistotu zpochybňováním jejího prorockého daru tím, že ji označují za falešnou prorokyni. Nejúčinnějším způsobem, jak zcela snížit význam Ellen G. Whiteové, je odradit současnou generaci od toho, aby četla její spisy.

Více informací naleznete na stránce <https://whiteestate.org/absg/12>.